

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters, van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Lebmaagverplaatsing door klauwdefect bij zes maanden drachtige koe

Lebmaag draait in dracht

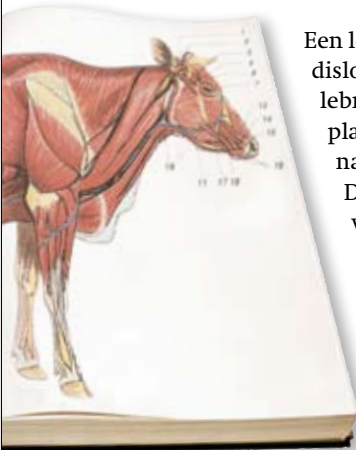
Een hoogproductieve derdekalfskoe presteerde sinds een dag niet meer naar behoren. Deze koe was zes maanden drachtig en gaf volgens de veehouder een suffe indruk. Het dier at niet, klaagde en ging vaak en lang neerliggen. De melkproductie was aanzienlijk gedaald. Ze had ook een dikke hak, die de veehouder als oorzaak van kreupelheid aanwees.

Eenmaal op het bedrijf aangekomen, onderzocht ik de koe. Het dier had geen koorts, de pols was normaal. De werking van zowel de pens als de darmen lag zo goed als volledig stil. De mest in het rectum was aan de buitenkant opgedroogd. Het beluisteren van de rechterflank met de stethoscoop leerde dat er een kleine gasophoping aanwezig was, te klein om het gevolg te zijn van een lebmaagverplaatsing naar rechts. Ik besloot ook om de oorzaak van de kreupelheid te zoeken. De koe bleek niet kreupel door de dikke hak, wel door een wittelijndefect op de klauw. Na het vrijmaken van de pijnlijke drukplek op de klauwen, kreeg de koe een ondersteunende behandeling om het stilliggende spijsverteringsstelsel te stimuleren.

Een dag later w de veehouder de praktijk opnieuw op. Er was geen verbetering zichtbaar, de symptomen bleven dezelfde. Op de linkerflank van de koe was nu wel een flinke gasophoping waarneembaar. Met de stethoscoop waren duidelijke ping-geluiden te horen, typisch voor een geval van lebmaagverplaatsing, in dit geval naar links. Op onze praktijk is het de gewoonte om een lebmaagverplaatsing naar links via de rechterflank te opereren. Omdat dit dier toch al zes maanden drachtig was, besloot ik de ingreep via de linkerflank te doen. Een buikoperatie betekent een verhoogd risico op verwerpen. De ingreep verliep goed. Na afloop heeft de koe niet verwerpen en zich geleidelijk herpakt.

De encyclopedie **Lebmaagdislocatie bij dragende dieren**

Een lebmaagverplaatsing of lebmaagdislocatie is een verplaatsing van de lebmaag in de buikholte. De verplaatsing gebeurt naar rechts of naar links.

De aandoening komt meestal voor in de eerste maanden na kalven. Bij deze koeien heeft de lebmaagdislocatie onder andere te maken met een negatieve energiebalans. In mindere mate kan een lebmaagverplaatsing bij dragende dieren voorvallen. Bij dra-

gende dieren is er vaak sprake van een onderliggende oorzaak.

Bij het bovenstaande geval was de lebmaagverplaatsing wellicht een gevolg van kreupelheid. Door pijnlijke klauwen blijft het dier meer en langer liggen, waardoor met name de ruwvoeropname in het gedrang komt. Bovendien komen als gevolg van pijn ook stoffen vrij in het lichaam die ervoor zorgen dat de lebmaagwand verslapt. Daardoor treedt een lebmaagverplaatsing ook gemakkelijker op.

Een goed onderhoud van de klauwen is zeer belangrijk voor het goed functioneren van de koe. Een goede klauwgezondheid mag niet onderschat worden. Gezonde klauwen zijn, behalve voor de algehele gezondheid van de koe, ook voor de vruchtbaarheid en de bronstexpressie belangrijk.